

ABONAMENTUL:

De la an 70 Lei = 140 Cor.
 Jum. an 36 Lei = 72 Cor.
 Tril luni 18 Lei = 36 Cor.
 Prețul anual număr o de
 25 bani sau 50 fl.
 Telefon p. oraș și in-
 terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrînci numărul 1 a.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarif.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ.

Un politician.

L-am întâlnit în București, în primele zile de alegeri.

Era acelaș, așa cum îl cunoscusem înainte de război: rotund, puternic, nutrit în mod ireproșabil, având întipărită pe figură expresia unei seninătăți olimpice.

Tip al adevăratului politician — așa cum acest termen a fost înțeles până acum în țara noastră — omul acela rămăsese neschimbat, ca o stâncă în mijlocul vijeliei sociale, continuă să păstreze cu fidelitate aceleași sentimente, aceleași principii și idei, pe care le avusese înainte de război.

Fost prefect, fost deputat și senator, om cu influență și moșii, el nu a avut niciodată o convingere și o personalitate proprie.

Parămă dintr'un partid, fragment dintr'o organizație, acest politician de carieră fără o viață de sine stătătoare, erareflexiv vointei și autorității șefului, trăind, mișcându-se, funcționând în mod mecanic sub impulsul prestigiului acestuia.

Aceia ce pricepuse și aceia ce îl impresionase din întreaga noastră viață socială înainte de război, nu erau discuțiile ce ar fi putut să se angajeze cu privire la nevoile poporului, nu era caracterul de irumusețe morală ce ar fi putut să fie dat luptelor parlamentare; nu, aceeași făcea impresiune asupra sa erau manifestațiile sgomotoase dela întruniri și de pe stradă, ciocnirile de la alegeri, sterila și copilărească agitație ce îi dădeau lui și atâtor altora deșarta iluzie a unei neîntrerupte activități.

Se culca la miezul nopții pentru a se scula în zorii zilei; citea mormane de ziare, răspândindu-se în mod sincer în aprecieri și invective; uita până și de ora mesei; cădea de oboseală fără să fi făcut nimica, și robit de patima politice regreta că nu putea să se agite și mai mult.

Popor, țărâtime, răspundere și obligații, reforme sociale, iată atâtea lucruri ce nu puteau să fie pricepute de omul acesta care trăia viața înfrigurată și simbolică a tuturor politicianilor români.

Am încercat să văd dacă măreția evenimentelor din ultimii trei ani de zile nu schimbaseră nimica din esența mentalității aceleia de fier.

I-am vorbit de auspiciile sub care începuseră nouile alegeri, de soarta dureroasă ce așteaptă partidele istorice, de probabilul triumf al țărâtimei și al noilor curente și de asaltul grandios al maselor în spre citadele politice noastre învechite, a cărora cădere avea să dea parlamentelor noi aspecte și o fizionomie și în suflet nou.

Prototipul politicianilor români de altădată, mă privea nedormit lăsând să-i fluture pe buze un ușor surâs de ironie ca și cum s'ar fi găsit în fața unui om nebun.

Cu un zâmbet de compătămire, după un moment de ezitare, îmi răspunse:

— Cum? Este cu puțință oare să vă mai nutriți cu utopii un secolul tuturor realităților?

Cum? Puteți să vă închipuiți că ar putea să fie cu puțință asemenea monstruoase transformări?

Parlamentul invadat de reprezentanții țărâtimei?

Zeghele muncitorești acolo unde altădată străluceau hainele cu tăetura impecabilă ale domilor Tache Ionescu și Pavlica Brătășanu?

Expresiunea populară în locul verbului aristocratic?

Ce timpuri și moravuri! Ce epocă de rușine a parlamentarismului român!

Dar nu vă dați seama că este o crimă să-și închipue cineva asemenea calamități!

Ar fi un parlament ridicol acela din care nu aș face parte eu și nici unul din tovarășii mei de altădată și unde nu ai mai avea prilejul să vezi în tribuna presei pe un Mille, un Honigman, un Fagure, un Costa-Foru.

Vreți să faceți parlament fără Jean Tehaș, fără Toncescu și voțiți o tribună a presei fără Fagure și fără Mille?

Haida de, sărmani nebuni! Renunțați la greșelile și visurile voastre, afară dacă nu voțiți să faceți țara de rușine în fața întregii Europe.

Eu personal, decât să asist la o asemenea nenorocire mai bine aș voi să mor.

Neclintit în convingerile lui, prototipul politicianilor români din nainte de război, îmi întinse cu compătămire două degete, făcându-și poi loc, senin și solemn, prin mulțimea care avea să-l vadă, două zile mai târziu, dându-și tragicul și defigativul său sfârșit.

A. a.

O distincție meritată.

Sunt servicii, a căror activitate rămâne adesea ignorată de marele public, deși ele lucrează pentru asigurarea ordinii și liniștii tuturor.

Imprejurările tulburi prin care am trecut au necesitat în Ardeal crearea unui serviciu de siguranță, a cărui funcționare a fost încredințată unor distinși și corecți funcționari. Serviciile pe care le-au adus în răstimpul acesta au fost însemnate de sigur.

Ca o înaltă răsplătată morală, vre-o doisprezece funcționari din acest serviciu, au fost decorați de M. S. Regele. Eu bucurie am aflat că printre aceștia, se află și d. I. Rău, șeful brigăzei de siguranță din Arad, care a fost numit cavaler al ordinului Coroana României.

Distincția ce s'a acordat dsale e o dovadă că munca ce a depus a fost apreciată de superiori săi, iar pentru viitor, aceasta constituie o cheazășie că d. Rău va continua să aducă cele mai bune servicii în delicata sarcină ce i s'a încredințat.

Trupele maghiare în Budapesta.

Îndată după ce trupele române au părăsit capitala Ungariei, și-au făcut intrarea în oraș trupele maghiare, sub comanda colonelului Dobac, care după revoluțiunea din anul trecut a fost comandant al garnizoanei Arad, în locul generalului Francisc Resch, care și acum se află în Arad.

Colonelul Dobac, îndată după sosire, a ordonat așșarea pe toate străzile a placatelor mai nainte tipărite, prin care se declară în vigoare starea de asediu.

Saliapin.

O telegramă, sosită zilele trecute, aduce știrea nespuse de dureroasă pentru toți aceia cari urmăresc cu interes mișcarea artistică și muzicală din streindătate, că marele cântăreț rus, basul Ivan Saliapin ar fi fost asasinat de bolșevii.

O altă telegramă sosită câteva zile după aceea, desminte știrea aceasta monstruoasă, o a treia în fine, făcea din nou să se creadă în veracitatea ei.

Aceste informațiuni contradictorii, permit să se nutrească încă speranța că poate să nu fie la mijloc decât o știre cu caracter tendențios sau o simplă confuzie de nume.

În cazul însă când o mână brutală ar fi suprimat într'un moment de nebunie colectivă o existență atât de prețioasă din punct de vedere pur artistic, se poate spune că muzica și scena, luată în cea mai largă accepțiune a cuvântului, au pierdut în Saliapin pe unul din reprezentanții săi cei mai iluștri.

Impresia resimțită de lumea artistică de pretutindeni, în fața morții tragice a mare-lui cântăreț rus, trebuie să fi fost asemănătoare cu aceea încercată la moartea Adelinei Patti, a lui Lablache, sau în altă ordine de idei aceea pe care ar lăsa-o dispariția unei Duze sau a Sarhei Bernard, având în plus elementul de teroare sugerat de privilegiu sfărâmării unui admirabil instrument de artă de sabia unui barbar.

Un admirabil instrument de artă: aceasta era — prin expresiunea cea mai potrivită — vocea fenomenalului Saliapin.

Spunând aceasta, nu înțelegem o virtuozitate vocală dusă fie chiar până la limitele posibilului, ci ceva mult mai profund și mai înalt.

O voce omenească, orcât de frumoasă ar fi ea, nu poate nici odată să fie definită ca un admirabil instrument de artă decât atunci când în rafinata și complexa ei alcătuire e capabilă să înfășișeze aspectele cele mai tragice, cutele cele mai ascunse și pasiunile cele mai sguduitoare ale sufletului omeneș.

Din punctul acesta de vedere, Saliapin era unul din cei mai rafinați și mai complecși cântăreți ai veacului, de oarece el reunea într'o proporțiune formidabilă tainele științei cântecului cu înfinitule resurse ale dramatismului celui mai covârșitor.

Saliapin nu era numai un mare cântăreț ci și un neîntrecut stăpânitor al scenei și aceasta a fost impresia tuturor acelor cari au avut ocaziunea să-l audă în Boris Gudunov, în Demonul, Don Carlos, Faust și Mefistofele al lui Boito, unele din operele sale predilecte.

Dacă se adaugă la toate acestea, faptul de care era înconjurat, cadrul somptuos pe care înțelegea să și-l creeze, bogăția imperială a costumelor încărcate de pietre prețioase, își poate or cine închipui fascinația pe care o exercita asupra maselor de spectatori, arișul acela cu privirea fulgerătoare, ca gestul talnic și dominator.

Prieten al lui Gorki și Leonida Andreev, cari au căzut victime în serviciul unei cauze înalte, Saliapin a contribuit prin alte mijloace ca acelea ale marilor săi tovarășii la luminarea fărlei unde s'a născut, continuând, chiar în clipele cele mai grozave prin care a trecut poporul rus, să îmbrace confuzia

și anarhia populară în scrierile fastuoase ale artei.

Un artist, un poet, un cântăreț, apostol și sclav al unei înalte misiuni, când moare în asemenea împrejurări sguuitoare, devine un semănător de frumuseți și de idei.

Sub această nobilă semnificație trebuesc privite viața, opera și sfârșitul lui Șaliapin.

A.

Dacă insultă ...

Să le dăm noui prilejuri...

Atunci când începuseră să apară una după alta concesiunile resortului de instrucțiune pentru deschiderea școlii de școli profesionale maghiare în Ardeal, dar mai cu seamă de când naționalitățile din Banat au atins recordul în această maritimie a resortului, prin deschiderea liceului ovreesc din Timișoara — unic în România-Mare, — bănuelile și temerile noastre dela început, au devenit îngrijorări serioase. Presa bănățeană a putut înregistra de curând primele rezultate naturale ale politicii de concesiuni culturale fără rost. Primele rezultate, fiindcă desigur după Timișoara va urma Clujul, Alba-Iulia etc., le-a dovedit Aradul, — conducătorii liceului unguresc de aici — arătând în mod sincer atitudinea lor hotărâtă contra suveranității Statului român, atunci când au disconsiderat dispozițiunile autorităților noastre.

La Timișoara au fost însă și mai evidente greșelile resortului de instrucțiune. Elevii liceului de acolo au împiedecat profesorul de limba română să-și îndeplinească menirea didactică, culturală, — și-au bătut joc de limba românească, și-au bătut joc de neamul nostru.

Cu drept cuvânt ne întrebăm acum noi arădani, că după cazul și dela Timișoara, nu trebuia să fie oare mai puțin grăbit în a da ungușilor „satisfacțiuni” on. rezort al cultelor, pe lângă toată graba ce-o necesita mutarea E. D. la Cluj?

Dacă în toate cazurile ne vom mărgini să luăm hotărâri în conformitate cu interesele adevărate ale țării noastre, numai după manifestarea în massă și nu după cazuri deși izolate, dar vorbitoare, nu va fi mirare să auzim în curând la scene și incidente, la insulte așa de grave, ca cele aduse cultului și neamului românesc în Arad și Timișoara. Nu ne ținem obligați să dăm directive resortului de instrucțiune. Pretindem însă, ca în viitor să se încunjure cauzele insultelor, cari prin instituțiunile țării, jignesc cel mai înalt sentiment al neamului nostru, — mult insultat.

Până azi, în aproape toate cazurile am auzit plângerile celor mari în contra celor mici.

Constatăm în aceste două cazuri, că protestul tuturor românilor este călăuzit de nedumirirea și protestul tacit al autorităților mici, față de rezort. Tr. P. N.

Impotriva colportorilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) acei cari, fără rea credință, prin localități publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

Societatea națională „Crucea Roșie a României.”

Sâmbătă la 15 Noemvrie a. c. s'a ținut ședința de constituire a Societății naționale, filiala „Crucea Roșie a României” fiind prezidată de dna dr. Botiș n. Cioban. Tot cu această ocaziune, s'a înființat și filiala Arad, a Societății pentru ocrotirea orfanilor de război, sub conducerea dlui general Bădescu, care a fost aclamat de președinte de onoare.

Actele de constituire, au fost trimise spre aprobare centralele acestor societăți.

Numele membrilor și membrilor cari formează aceste comitete ale filialelor, se vor publica, numai după ce centralele au reînvoiat actele de constituire aprobate.

Muncile agricole forțate.

A început să se pună din nou în discuțiune, ce e drept foarte timid, chestiunea muncilor agricole forțate. Nu vor fi lipsite de interes vederile ce urmează, extrase dintr'o scrisoare adresată de Vasile Conta, din Pisa lui Dem. Rosetti Tescan în Ianuarie 1882

„Am simțit o mare bucurie când am auzit că se agită în Cameră chestiunea desființării tocnelor agricole. Imi pare rău că nu pot să iau și eu parte la acele discuțiuni. Nu uita să desvoltezi între altele următoarele puncte:

I. Munca forțată produce extenuarea forțelor, care e cauza cea mai teribilă a mortalității crescânde, a nascerilor neviabile și în sfârșit a existenței rasei. Exemple: populațiunea americană robită de spanioli, populațiunea Egiptului, robia în genere etc. Exemple contrarii: Evreii. Sântalene trebuie respectată când se manifestă cu tărie, caci atunci ea este expresiunea instinctului de conservatiune.

II. Forța muscatură a țărănilor fiind determinată de produse agricole, fie că le va produce nu va putea produce decât o cantitate determinată pe proprietățile altora, fie pe ale lor proprii. Continuându-se tocmelele agricole nu se va putea mări forța productivă. Desființându-se vom avea două efecte: pe de o parte cantitatea de produse de astăzi va fi produsă de țărani pe ogoarele lor și țara nu perde ca țără, din ceace produce astăzi; pe de altă parte proprietarii vor fi nevoiți a introduce în cultura mare mașinile și argații, cea ce va adăgi în realitate la forțele productive de astăzi și țara va avea producțiunea musculară de astăzi, plus producțiunea mașinelor.

III. Sistemul cu argații are pentru proprietari avantajul de a avea sub mână lucrătorii pentru fie care moment oportun și pentru țărani avantajul de a asigura o carieră pentru acei nemernici cari nu sânt în stare de a se administra și de a avea o casă și o familie, cu toate că pot fi buni muncitori când se îngrijesc alții de hrana și locuința lor. Acești nemernici (cari există fatalmente în toate țările) astăzi nu sânt cduțați și mor de foame sau de beție, fiindcă prin efectul tocnelor agricole sunt concuși și înlocuiți cu acei ce au aptitudinea, în regimul libertății, de a fi gospodari buni pe propria lor socoteală.

Se înțelege că cu schimbarea sistemului agricultorii mari vor trebui să aibă oarecare bătaie de cap până să învingă rutina, să pue capitaluri mari în exploatare, etc., dar tocmai acestea vor purta agricultura de incapabil, de potlogari, de leneși, iar producțiunea țării va putea crește indefinit.”

Vasile Conta.

Cetitiți și răspânditiți ziarul

„ROMÂNUL”

INFORMAȚIUNI.

Aprovizionarea Ardealului cu textile.

Sibia. La resortul de agricultură și comerț au sosit dela ministerul de industrie și comerț din București, 170 mii metri de pânză. Această pânză se va distribui populațiunii prin prefecturile județene, din județele mai sărace și ținuturile pe unde populația suferă mai mult. Altă marfă de textile 17 vagoane, tot pentru Ardeal va sosi din Italia în curând la Constanța, de unde va fi transportată la Sibiu și Cluj, de unde se va face distribuită. Această marfă este de calitate superioară, și se va distribui orașelor pe prețuri scăzute.

— Dl I. Dumitriu, profesor de matematică la liceul clasic-modern »Moise Nicoară«, față cu dorința multor elevi ai liceului de a se pregăti pentru secția reală ca să poată urma școale tehnice, a deschis de trei săptămâni — un curs complimentary de matematici, absolut gratuit.

Prelegerile au loc Marți și Vineri dela 3-4 în cl. VIII. a liceului.

Persoanele particulare, instituțiunile, corporațiunile cari au primit colecte pentru ridicarea unui monument eroului Avram Iancu în Cebea, sunt rugați să trimită aceste colecte în cel mai scurt timp posibil Reuniunii Regina Maria a femeilor române din Zarand, în Brad jud. Hunedoara. Olimpia Ometa, secretara reuniunii și cas. subst.

— Corpul didactic dela școalele române din Chișineu va da Joi 27 Noemvrie a. c. un concert urmat de o serată dansată în localul »Reuniunii Meseriașilor“ din Chișineu. Începutul la orele 7 seara. Din venitul concertului se va cumpăra materialul didactic necesar pentru școlile locale.

— Consiliul Dirigent, Rezortul comunicației l-a numit pe d. dr. I. Robu, primarul orașului Arad, comisar pentru căile ferate ale societății Arad—cenădane, însărcinându-l cu supravegherea activității acestei societăți.

— Un ordin al guvernului sârbesc suprimă cenzura telegrafică și postală în întreg teritoriul Jugoslaviei. (Ag. Dacia).

— Inspectoratul industrial regional din Arad și-a mutat biroul, de pe piața Thökölyi pe strada Sechenyi Nr. 1.

— Prefectul județelor Timiș și Torontal d. dr. A. Cosma a ordonat înlocuirea inscripțiunilor streine pe edificii și firme, cu inscripțiuni românești în termen de 30 de zile, pe întreg teritoriul celor două județe.

D. prefect dr. A. Cosma a mai ordonat și instituirea unei comisii de 15 membri în vederea romanizării numirilor streine ale străzilor, pietelor, clădirilor și altor locuri publice din orașele și comunele de pe teritoriul celor două prefecturi ale dsale.

— Abonații din fosta Ungarie cari trimit scrisori la administrație sunt rugați ca pe lângă numirea românească a localității să ne comunice — în paranteză — și pe cea ungurească.

De-ale presei.

Pe Ion Gorun îl cunosc de mult cetitorii „Românului”. Îl cunosc ca scriitor, ca traducător — a tradus în metru original *Faust*, și ca ziarist.

Astăzi acest ziarist de mare talent, care a îmbogățit literatura ziaristică dând articole care se distingueau prin fondul și forma lor aleasă, pare a se fi închis în el însuși, necolaborând decât rar la unele ziare și săptămânal la revista „Furnica”.

Omul care a trăit în decepții, care a fost respectat fiindcă avea talent și avea ceva de spus în articolele sale de o fină ironie, omul pe care l-au preocupat întotdeauna problemele vieții, printr'un capriciu ciudat al soartei și-a luat sarcina de a înveseli el, acum, viața altora.

Totuși, cei care îi urmărim scrisul, simțim ceva trist în veselia lui, vedem pe omul resemnat, care vrea să ridă și el odată, către amurgul vieții.

Ca să poată fi mai liber, a renunțat de bună voe a mai fi casierul sindicatului ziaristilor din București. Funcție pe care în mod gratuit a îndeplinit-o timp de 14 ani, dând dovadă de cinste și de cea mai perfectă corectitudine.

Grație și lui Ion Gorun, care a știut secunda pe fostul președinte al sindicatului Ion Procopiu, averea acestei instituții a crescut, așa încât astăzi, ziaristii profesioniști pot privi cu încredere spre această, cea mai veche instituție a lor, care le stă oricând la îndemână.

Cum însă gratuitatea nu trebuie să fie o lozincă pentru „Sindicat”, am propune, și sperăm că vom fi înțeleși de confrății noștri, să i se acorde lui Ion Gorun, o gratificație pentru anii de muncă depuși, — dând astfel noi, cei dintâi, exemplul, că înțelegem a răsplăti munca unuia din cercul nostru, așa de străns și totuși.

Acolo, unde statul nu poate acorda recompense meritate, e de datoria noastră, atunci când avem posibilitatea, să le acordăm și gestul nostru ar avea o semnificație cu mult mai mare decât a unui mecenat oarecare.

Congresul economic se amână.

Ministerul industriei și comerțului din București a trimis G. D. spre publicare următoarele.

Congresul economic anunțat pentru ziua de 16 Noemvrie a. c. era chemat să pregătească materialul și lucrările necesare în vederea reorganizării economice a României-mari. Cum însă împrejurările politice externe și interne fac ca să amânăm pentru un scurt timp reorganizarea completă a vieții economice, socotim necesar, să profităm de acest timp, spre a aduna cât mai multe date precise din viața economică, cari să servească de indicii clare în munca de legiferare a referințelor economice de azi.

În această situație congresul se amână, pentru o dată, pe care ministerul de comerț și industrie o va fixa în de acord cu consiliul superior al economiei naționale și o va comunica și dvoastră.

Până atunci Consiliul suprem al economiei naționale va studia toate problemele privitoare la organizarea comerțului, industriei, muncii și a finanțelor publice. Comunicându-vă aceste, rugăm să ne comunicați în scris, părerile tuturor acelor dintre dvoastră, cari în chestiuni economice, au studii, memorii sau propuneri, înaintându-le deadreptul ministerului industriei și comerțului, direcțiunea generală a comerțului, care le va supune apoi spre amănunțită studierea consiliului superior al economiei naționale, care va alcătui din aceste publicațiuni, un program al discuțiilor, cari au să urmeze la congresul economic.

B. P.

Tirania mulțimei.

— Cazul dlui Toma Stelian. —

Votul universal își are și el capriciile și viciele lui. Unul din cel mai principal constă în tirania mulțimei. Aceasta, inconștientă uneori, face acte de care un simplu particular s'ar rușina. Colectivitatea însă, le face fără nici o remușcare.

Votul universal, face să cadă în alegeri persoane care prin activitatea lor au adus cele mai mari servicii mulțimei și i-au sprijinit în totdeauna, în mod dezinteresat revendicările ei.

În loc de recunoștință, pe care cei conștienți de valoarea lor nu o caută, indiferența mulțimei pentru care au luptat se arată.

Cazuri au fost destule în Franța, unde demagogia a învins și un caz analog s'a produs și la noi în vechiul regat.

Nu se știe dacă a fost învins de demagogie sau de antagonismul pronunțat, care s'a vădit în vechiul regat între orașe și sate. Poate să fie și una și alta. Oricum ar fi, nu e o cinste prea mare pentru alegătorii care au îndepărtat candidatura dlui Toma Stelian.

Aici, poate că nu e tocmai bine cunoscută figura dlui T. Stelian. În câteva cuvinte numai vom spune că dsa este profesor de drept comercial la facultatea de drept din București și o capacitate în materie. Avocat cunoscut, fost ministru de justiție, a reorganizat-o dând — prin reforma aproape radicală pe care a făcut-o —, posibilitatea țărănilor de a avea o justiție repede la îndemână lor. În timpul neutralității, s'a deslipit de partidul național-liberal, fiindcă i se părea că nu intrăm mai degrabă în război alături de aliați și a pornit campanie împotriva curentului german, înființând pe propriile sale spese ziarul „Naționalul”, care a dus o luptă aprigă pentru intrarea în acțiune și desrobirea, cu un ceas mai de vreme a fraților de peste Carpați. Acțiunea dsale la Paris, pentru cauza românească a contribuit, de sigur mult, la crearea unei atmosfere favorabile țării noastre.

Pentru toate acestea, nici o recunoștință din partea mulțimei, nici un semn de mulțumire. A greșit și i se iartă.

De sigur că nu d. Toma Stelian e acela pe care să-l afecteze această „înfrângere”, dacă putem numi înfrângere, necunoașterea mulțimei în ce privește meritele unui om.

Suntem încă la începutul educației politice. Timpul va contribui la refacerea opiniilor și poate, că atunci când alegătorii vor ști să facă vreun discernământ, oameni, ca d. Toma Stelian vor fi trimiși acolo unde e nevoie de capacitatea și știința lor.

I. Mircea.

Colecta pentru biserica Mărășești.

Parohia gr.-ort. română din Buhani, adaus la colecta din 3 Oct. 1919

cor.	47.50
Suma din urmă	cor. 20507.—
Total:	cor. 20554.50

Prețurile oficiale ale porumbului

In baza ordonanței No 978 din 20 Octomvrie 1919 a Direcțiunei Aprovizionării, Sibiu prețurile porumbului (recolta anului 1919) s'au stabilit după cum urmează:

Noemvrie	100 kg. porumb cu tuleu	50.—	stărămat	70.—	c.
Decemvrie	100	”	”	55.—	” 75.—
Januarie 1920	100	”	”	60.—	” 80.—
Februarie	100	”	”	65.—	” 85.—
Martie	100	”	”	70.—	” 90.—
Aprille	100	”	”	75.—	” 100.—

Prețurile s'au stabilit pentru producători, loco, gara de imbarcare. Porumbul este imobilizat în mâinile producătorilor.

TELEGRAME.

Polonia încheie pace cu Rusia.

Washington. Guvernul polon intenționează încetarea ostilităților dintre Polonia și Rusia. Comandanții corpurilor de armată rusești, dela frontul polon, au primit invitație, pentru a încheia armistițiul la 25 Noemvrie, urmând, ca tratativele de pace să se înceapă în Varșovia la 25 Decemvrie, fiind reprezentate la această pace și marile puteri. B. P.

Bulgaria a semnat tratatul de pace.

Paris. — Delegația de pace bulgară în frunte cu primul ministru Stambulinski a semnat tratatul de pace. (Ag. Dacia).

Polonii cooperează cu Petliurea contra lui Denikin.

Varșovia. — În urma tratatelor urmate aci de o misiune ucraineană a generalului Petliura, cu guvernul polon, comandamentul aripei drepte polone din Volhinia a primit ordin să sprijinească operațiunile ucrainenilor contra lui Denikin fiindcă acesta urmărește restabilirea imperiului rus în vechile granițe.

Știrea a produs o excelentă impresie și mare entuziasm în populația ucraineană.

(Ag. Dacia).

Germania și blocusul contra Rusiei.

Nauen. Asociația muncitorilor din Heidelberg, au înaintat parlamentului un memorandum, prin care pretind, ca Germania să nu ia parte la blocusul puterilor aliate contra Rusiei. Acest memorandum prezintă o importanță deosebită prin faptul, că este semnat de fostul cancelar Maximilian de Baden.

B. p.

Nouii drumuri aeriene.

Nauen — Guvernul bavarez a organizat noi legături aeriene, punând în circulație aeroplane pentru 6-8 persoane, între Berlin, München, Vörlburg, Frankfurt și München—Viena. — B. p.

Cenzurat: T. P. Nicolin.

Teatru, Muzică, Cinematografe.

Serată de Canto.

Față de serata de canto a dlui Gligor Teodorescu și a dnei Nina Botez, ce va avea loc în 26 l. c. publicul pricepător de artă din Arad, arată un interes deosebit de mare, ceea ce și de înțeles, compunerea programului fiind senzațională.

Ambii debutanți ai seratei, cari au cucerit deja publicul, va procura și de astădată o distracție artistică auditorului; fiecare punct de canto din program va fi acompaniat de orchestră.

Bilete pentru această serată se pot cumpăra în papetăria lui H. Bloch. Bo 713

Teatrul APOLLO | Teatrul URANIA

În 17, 18, 19 Noemvrie Luni, Marți, Miercuri
În 4 părți. Partea III.

Strigoaia roșie III. (Noaptea furtunoasă)

Dramă criminală în 4 acte.

În rolul principal: Helena Markowska, Alberto Capozzi și Cigetta Morano. Te 614

Vasile Savel. Intr'un sat de contrabandiști. Nuvele. Lei 2.

N. Iorga. Istoria Românilor pentru popor. Ediția III.

Björnsterne Björnson. Mary. Roman. Tradus de Dr. Horia Petrea-Petrescu. Lei 4.—

Leon Tolstoi. Război și pace. Roman istoric. Traducere de Adrian E. Corbul, în 3 volume (al 4-lea sub tipar) prețul unui volum Lei 2'50.

Octavian Goga. Insemnările unui trecător. Crâmpoie din sbuciumările dela noi. L. 3'50

Zaharie Bârsan. Impresii de teatru din Ardeal. Lei 2'—.

Ioan Russu Șirianu. La Roma. Note de călătorie. Lei 2'—.

Lucian Bolcaș. La cărările vieții. L. 1'50.

Lucian Bolcaș. Seri albastre. (Pentamecor). Lei 1'50.

De vânzare la: LIBRĂRIA „CONCORDIA”
Arad, strada Francisc Deak numărul 39.

Domnișoară diplomată dela Paris

predă franceza, de preferință printre Români. (Co 689)

Adresa la ziar sub *Sevirac.*

Se caută

pentru imediată angajare

un corector-traducător,

care cunoaște perfect limbile română, germană și maghiară.

Persoana angajată va fi încredințată și cu lucruri de birou la administrația institutului.

Ofertele cu indicarea pretenziunilor să se trimită

la Administrația ziarului
»ROMÂNUL«.

Nr. 29/1919 ez.

Publicațiune de licitație.

Subscrisul executor judecătoresc pe baza §-ului 102 din Art. de lege LX: 1881 prin aceasta anunță, că în înțelesul decisului dat de judecătoria de ocol din Chișineu sub nrul K. 2997/1917 în favorul lui Vasile Codrean reprezentat de avocatul Dr. Ioan Codrean pentru 1155 cor. și accesorii; trierul etc. cuprinse prin esecție de escontentare în 30 Oct. 1918 și prețuite la 2900 cor. se vor vinde la licitațiune publică.

Pentru efeptuirea acestei licitațiunii și anume pentru 1155 cor. capital interese și 500 cor. spese staverite de judecătoria de ocol din Chișineu prin decisul 4479/918 se defige termin pe ziua de *Noemvrie 1919* la orele 11 a. m. în comuna Șiclău reflectanții sunt invitați cu aceea observare, că mobilele amintite pe baza §§-ilor 107 și 108 din art. de lege LX: 1881 se vor vinde pe lângă numerar, celui ce ofere mai mult și la caz de lipsă și din jos de preț.

Intrucât mobilele aceste sunt cuprinse și de alții, cari au drept de escontentare, licitația în înțelesul §-ului 120 din art. de lege LX: 1881 se ordonă și în favorul acelora.

Chișineu, 7 Noemvrie 1919.

Balassa,

Ba 712

executor judecătoresc.

Acid nitric (crud),

Acid cloridrich (crud),

Cumpără ZINCOGRAFIA „CONCORDIA”

Arad, str. Zrinyi Nr. 1 a.

Un calfă-comerciant

caută aplicație în provincă. Adresa la administrație. Ca 704

IN ATENȚIUNEA COMERCIANȚILOR DE VINURI ȘI PROPRIETARILOR DE VU.

Magazin permanent de butoaie pentru vin, de toate măsurile.

IOSIF UNGĂR, COMERCIANT DE BUTOAI. = Str. VARJASSY L. No 39.

U 554-20

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMĂNESC DIN ARDEAL BĂNAT ȘI CRIȘANA

CONCORDIA

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

ARAD STR. ZRINYI Nr. 1 a. TELEFON No 579.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate: ca mașini de cules, mașini de floar, mașini de tăiat și mașini de vărsat cișele, precum și cu cele mai moderne litere. Primește spre executare tot felul de opari, reviste, foi, plăcate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți precum și tipărituri administrative și advocațiale, invitări de logodnă, cunose și p. petreceri. Anunțuri funebrele se execută cu cea mai mare urgență.

Serviciu prompt. Prețuri moderate.

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI

„ROMÂNUL”

Ziar național independent din Arad. :-: Acest ziar care a purtat întotdeauna luptă aprigă pentru drepturile noastre naționale, este unul dintre cele mai bune și răspândite ziare românești.

